
23. april 2004

Høringsnotat om lov- og forskriftsendringer som følge av omlegging til etterskuddsvis betaling av dokumentavgift og tinglysingsgebyr

1. INNLEDNING

I dette høringsnotatet foreslår Finansdepartementet i samarbeid med Justisdepartementet enkelte endringer i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, forskrift 16. desember 1975 nr. 1 om dokumentavgift, lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling, forskrift 20. mars 1990 nr. 177 om eiendomsmegling, lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr og forskrift 3. november 1995 nr. 875 om tinglysing.

Endringene er i hovedsak foranlediget av at dagens betalingsordning for dokumentavgift og tinglysingsgebyr fra 1. januar 2005, foreslås lagt om fra forskuddsvis betaling til etterskuddsvis betaling ved tinglysing sentralt hos Statens kartverk.

Endringene er nærmere omtalt under punkt 4.

2. **BAKGRUNN**

Stortinget har besluttet at tinglysingsmyndigheten skal overføres fra tingrettene til Statens kartverks hovedkontor i Ringerike kommune, jf. Stortinget justiskomités Innst. S. nr. 221 (2001-2002) og Stortingets vedtak nr. 392 (2001-2002). Som en naturlig følge av dette vil også avgiftsmyndighet for fastsetting av dokumentavgift, bli overført fra tingrettene til Statens kartverk. Dette vil skje parallelt med overføringen av tinglysingsmyndigheten. Overføringen av tinglysings- og avgiftsmyndigheten til Statens kartverk vil skje gradvis fra 1. april 2004 til 1. august 2007 og arbeidet ledes av Justisdepartementet.

Under arbeidet med å overføre tinglysingen til Statens kartverk har behovet for å modernisere dagens betalingsordning for tinglysingsgebyr og dokumentavgift, blitt aktualisert. Vi viser i den forbindelse til St.meld. nr. 13 (2001-2002) Om tinglysing i fast eiendom. I kapitlene 5 og 6 ble det redegjort for hvilke kriterier som skal legges til grunn for den fremtidige tinglysingen i fast eiendom og hvordan selve registreringsfunksjonen bør organiseres. Det ble her blant annet trukket frem at tinglysingen må skje kostnadseffektivt for både brukerne og det offentlige. I den forbindelse ble fordeler og ulemper med en overgang til etterskuddsvis betaling av tinglysingsgebyr og dokumentavgift drøftet, se nærmere om dette i stortingsmeldingens kapittel 5.5.

I arbeidet med utvikling av nytt regelverk for betaling av gebyr og avgifter har en vurdert både en modernisering av forskuddsordningen og en overgang til etterskuddsbetaling. De foreslåtte regelendringer er basert på en overgang til etterskuddsbetaling. Bakgrunnen for dette er et ønske om å

legge til rette for en mest mulig strømlinjeformet behandling av tinglysings sakene hos Statens kartverk. Sentraliseringen av tinglysingsmyndigheten hos Statens kartverk vil innebære at Statens kartverk hver dag vil måtte behandle en meget stor mengde saker, og det er derfor svært viktig at behandlingen av disse sakene blir så effektiv som mulig. En ordning med etterskuddsbetaling vil medføre at betalingen ikke vil påvirke saksbehandlingen av tinglysings sakene. Etterskuddsbetaling vil således best ivareta hensynet til en effektiv behandling av tinglysings sakene, både for tinglysingsmyndigheten og for brukerne.

Ulempen med etterskuddsvis betaling er at overholdelse av betalingsplikten ikke lenger vil være et vilkår for tinglysing. Det er derfor viktig at overholdelse av betalingsplikten for dokumentavgiften og tinglysingsgebyrene sikres gjennom andre virkemidler som kan bidra til å kompensere for statens tap, når dokumentavgift og tinglysingsgebyr betales etterskuddsvis.

Ny betalingsløsning for dokumentavgift og tinglysingsgebyr bør være på plass samtidig med oppstart av nytt tinglysingssystem hos Statens kartverk 1. januar 2005. Etterskuddsvis betaling av dokumentavgiften og tinglysingsgebyrene hos Statens kartverk, foreslås derfor innført fra og med 1. januar 2005 for de tinglysingsbaser som da er overført til Statens kartverk, og deretter fortløpende for øvrige tinglysingsbaser etter hvert som også de overføres til Statens kartverk. Betaling av dokumentavgift og tinglysingsgebyr i 2004 til Statens kartverk vil følge dagens ordning for betaling hos tingrettene.

Det vil ikke bli gjort endringer i betalingsordningen hos de ulike tingrettene. En landsomfattende ordning med etterskuddsvis betaling vil først være på plass når siste tingrett er overført til Statens kartverk. Det vil si 1. august 2007, forutsatt at overføringen av tinglysingen fra tingrettene til Statens kartverk skjer i henhold til de fastsatte planene for tinglysningsreformen.

3. GJELDENE RETT

3.1 Dokumentavgift

Dagens ordning med dokumentavgift er hjemlet i Stortingets årlige avgiftsvedtak, lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven), forskrift 16. desember 1975 nr. 1 om dokumentavgift (dokumentavgiftsforskriften) og forskrift 11. mars 1995 nr. 875 om tinglysing (tinglysningsforskriften) § 8.

Avgiftsplikten inntreffer ved tinglysning av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, jf. dokumentavgiftsloven § 6. Avgiften skal betales på forskudd, jf. dokumentavgiftsforskriften § 2-8. Ved manglende betaling anses dokumentet som ikke innkommet og skal derfor ikke innføres i tinglysningsregisteret (grunnboken) før tilstrekkelig rettsgebyr og dokumentavgift er betalt, jf. tinglysningsforskriften § 8 tredje ledd.

Erververen av grunnbokshjemmel er i forhold til avgiftsmyndigheten ansvarlig for at riktig avgift og renter blir betalt og berettiget til eventuell avgiftsreduksjon, jf. dokumentavgiftsforskriften § 2-6. I praksis innbetales avgiften ofte via megler, og etter lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 3-9 plikter megleren blant annet, med mindre kjøper og selger ønsker noe

annet, å sørge for utferdigelse og tinglysning av skjøte og gjennomføringen av det økonomiske oppgjøret. Gjennomføringen av det økonomiske oppgjøret vil ofte innebære at megleren skal sørge for betaling av dokumentavgift, beregning og innfrielse av pantegjeld og sletting av heftelser på eiendommen.

Etter forskrift 20. mars 1990 nr. 177 om eiendomsmegling § 3-3 første ledd er midler som en klient innbetaler til meglerforetaket (klientmidler), vedkommende klients midler inntil de er brukt overensstemmende med hva som er avtalt eller utvetydig forutsatt. Etter § 3-3 annet ledd plikter meglerforetaket å holde klientmidler adskilt fra egne midler og andre midler som ikke tilhører klienter. Et meglerforetak som mottar klientmidler, jf § 3-3, og som ikke umiddelbart gir oppgjør, skal uten opphold sette midlene inn på særskilt eller felles rentebærende klientkonto, jf § 3-4.

Avgiften beregnes av salgsverdien av den faste eiendommen, jf. dokumentavgiftsloven § 7 første ledd. Etter dokumentavgiftsloven § 7 tredje ledd plikter den som har begjært dokumentet tinglyst etter anmodning å gi alle nødvendige opplysninger til tinglysningsmyndigheten og å ansette verdien/avgiftsgrunnlaget etter beste skjønn. Etter dokumentavgiftsloven § 4 kan en avgiftspliktig eller noen som har handlet på dennes vegne, ilegges tilleggsavgift dersom de forsettelig eller grovt uaktsomt, har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger som har eller kunne ha ført til unndragelse av avgift.

Det grunnlag som er oppgitt i dokumentet skal legges til grunn for avgiftsberegningen, med mindre registerføreren finner at det åpenbart er for

lavt. I så fall skal han fastsette verdien, jf. dokumentavgiftsloven § 7 fjerde ledd. Registerføreren skal videre sørge for etter- og omberegning av dokumentavgift dersom nye opplysninger viser at avgiften er beregnet av feilaktig grunnlag eller med feil beløp, jf. dokumentavgiftsforskriften § 2-5.

For avgift som ikke er betalt i rett tid betales renter, jf. dokumentavgiftsforskriften § 1-2. Rentesatsen skal være 3 prosentenheter over den til enhver tid gjeldende rentesats fastsatt i forskrift med hjemmel i § 3 første ledd første punktum i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. Denne bestemmelsen får betydning for etterberegnet dokumentavgift. I andre tilfeller vil dokumentavgiftskravet være betalt forut for tinglysingen, det vil si før kravet oppstår. Utestående krav vil derfor kun oppstå i etterberegningstilfellene.

Etter dokumentavgiftsloven § 5 er krav på avgift og tilleggsavgift tvangsgrunnlag for utlegg. Slike krav kan også inndrives ved trekk i lønn mv i samsvar med bestemmelsene i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt. Også denne bestemmelsen vil i dag kun få betydning for etterberegnet dokumentavgift, eventuelt med tillegg av tilleggsavgift, forsinkelsesrenter og omkostninger.

3.2 Tinglysingsgebyr

Dagens ordning med gebyr for tinglysing i fast eiendom er hjemlet i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr. Reglene er utførlig omtalt i Justisdepartementets rundskriv G 29/98 om rettsgebyrloven.

Etter rettsgebyrloven § 3 skal gebyret innbetales på forskudd dersom ikke annet er bestemt. I forhold til tinglysing i fast eiendom er det i dag ikke bestemt noe annet, men ved tinglysing i Løsøreregisteret betales gebyret på etterskudd i medhold av rettsgebyrforskriften § 3-2. Gebyrplikten ved tinglysing inntreer ved påføringen av attest for tinglysing, jf. rettsgebyrloven § 4. Avvises dokumentet eller blir det nektet tinglyst, tilbakeføres innbetalt gebyr til rekvirenten.

Etter rettsgebyrloven § 2 første ledd skal gebyret betales av den som har begjært forretningen. Er en forretning begjært av en person eller myndighet på vegne av en annen, blir begge ansvarlig for gebyret, jf. rettsgebyrloven § 2 tredje ledd. Krav på gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. rettsgebyrloven § 3 tredje ledd.

4. DEPARTEMENTETS FORSLAG

4.1 Ansvar for betaling av dokumentavgift og tinglysingsgebyr m.m.

Dokumentavgift

Etter dokumentavgiftsforskriften § 2-6 er erververen av grunnbokshjemmel i forhold til avgiftsmyndigheten ansvarlig for at riktig avgift og renter blir betalt. Departementet foreslår at erververens ansvar videreføres, men at bestemmelsen om dette overføres fra forskriften til dokumentavgiftsloven § 6. Samtidig foreslås ansvarssubjektene for avgiften utvidet til også å omfatte meglerforetak, herunder advokatforetak, jf. lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling (eiendomsmeglingsloven) § 1-3, når foretaket bistår med oppgaver som nevnt i eiendomsmeglingsloven § 3-9 første ledd nr. 1-4. Videre foreslås den som på grunnbokserververs eller meglerforetakets vegne

sender et dokument (skjøte) til tinglysing gjort ansvarlig for innbetaling av avgiften. Dette forslaget vil medføre at partenes representanter der de har begjært et dokument (skjøte) tinglyst, sammen med grunnbokserverver og megler, blir ansvarlig for betaling av dokumentavgift.

Avgiftskravet foreslås først sendt til den som har begjært dokumentet tinglyst. Har megler begjært et dokument tinglyst vil krav på dokumentavgift bli sent megler. Har erververen av grunnbokshjemmelen eller en representant for erververen eller megler begjært dokumentet tinglyst vil krav bli sendt til den av dem som har fremmet begjæringen.

Viser nye opplysninger at avgift er beregnet feilaktig eller med feil beløp, skal registerføreren sørge for etter- eller tilbakebetaling av avgift, jf.

dokumentavgiftsforskriften § 2-5. Nye eller endrede krav på dokumentavgift må da sendes ut etter at tinglysingen er gjennomført. Meglerforetakets og grunnbokserververens ansvar for avgiften etter forslaget ovenfor vil også omfatte slike krav. Også den som på vegne av grunnbokserverver eller megler begjærer et dokument tinglyst, vil etter forslaget være ansvarlig for etterberegnet avgift dersom vedkommende viste eller burde visst at opplysningene for fastsettelsen av avgiften var mangelfulle eller feilaktige. Bestemmelse om ansvar for etterberegnet dokumentavgift foreslås tatt inn i dokumentavgiftsforskriften § 2-5 nytt annet ledd.

Ifølge en undersøkelse som Norsk eiendomsinformasjon har utført står megler i dag for om lag 96 % av alle hjemmelsoverføringer. Overføring av grunnbokshjemmelen kan ikke skje uten at dokumentavgift og tinglysingsgebyr er betalt. Det er derfor vanlig i dag at den som ønsker å

erhverve grunnbokshjemmel, innbetaler et beløp til dekning av dokumentavgiften og tinglygingsgebyrene til megler, som så overfører pengene til avgiftsmyndigheten eller setter pengene inn på en klientkonto i påvente av tinglysning. Forslaget om å gjøre meglerforetaket ansvarlig for avgiften, gir megler et insitament til å videreføre denne praksisen for derved å unngå at ansvar for betaling av avgiften blir rettet mot dem. Det antas dermed at forslaget vil sikre at det også etter en omlegging til etterskuddsvis betaling av dokumentavgiften, vil avsettes midler til dekning av dokumentavgiften. Det vil da normalt skje ved at erververen av grunnbokshjemmelen før tinglysningen innbetaler beløp til dekning av avgiften på en klientkonto hos megler.

Forutsatt at det ved 96 % av alle hjemmelsoverføringer kan rettes krav om betaling av dokumentavgift mot både erverver av grunnbokshjemmel og meglerforetaket, vil mulig provenytab som følge av en omlegging til etterskuddsvis betaling av dokumentavgiften, begrenses betydelig. Dersom det i praksis skulle vise seg at andelen profesjonelle aktører som kan gjøres ansvarlig for avgiften, blir lavere, vil departementet vurdere om det bør gjeninnføres et krav om forskuddsbetaling av dokumentavgiften ved tinglysning. Det bemerkes i denne sammenheng at muligheten for å gjøre profesjonelle aktører ansvarlig for dokumentavgiften i de aller fleste sakene hvor dokumentavgift skal betales, har vært av vesentlig betydning for at Finansdepartementet, i samråd med Justisdepartementet, har valgt å gå for en løsning med etterskuddsvis betaling av dokumentavgiften. Høringsinstanser som går imot et generelt megleransvar på dette området, bes derfor om å kommentere andre måter å begrense kommende avgiftsrestanser på, herunder fortsatt forskuddsbetaling.

Det vil være mer sjelden at andre enn erverver eller megler begjærer tinglysingen ved å sende inn skjøtet til kartkontoret. Men også i disse mer spesielle tilfellene bør innsenderen (rekvirenten) ha et avgiftsansvar. Det bør ikke være anledning for noen til å rekvirere tinglysing som utløser statens avgiftskrav, uten at avgiftsansvaret også påhviler denne. Kartkontorets utsending av kravet på avgift må også av praktiske grunner kunne rettes til rekvirenten, uansett hvem denne er.

Tinglysingsgebyr

Etter rettsgebyrloven § 2 tredje ledd er den som begjærer en tinglysingsforretning på vegne av en annen også ansvarlig for gebyrforpliktelsen. Departementet foreslår at denne ordningen utvides i tinglysingssaker slik at ansvaret for betaling av rettsgebyret blir likt som ved betaling av dokumentavgift. Dagens ordning med at avgiftskravet sendes den som har begjært forretningen, videreføres.

Den foreslåtte endringen er ment å sikre at det ikke blir noen endring av denne praksis, jf. overfor om dokumentavgift, og at ordningen for betaling av rettsgebyr blir lik som ved betaling av dokumentavgift. Vi viser i den forbindelse til drøftelsen om dokumentavgift ovenfor.

Forslag til endring av eiendomsmeglerloven § 3-9 m.m

Departementet foreslår at det i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 3-9 nytt annet ledd, inntas en bestemmelse som viser til meglers ansvar der denne bistår med oppgaver som nevnt i første ledd nr. 1-4, etter dokumentavgiftsloven og rettsgebyrloven.

4.2 Sikkerhetsstillelse

Departementet foreslår at det presiseres at sikkerhetsstillelsen som eiendomsmegler må stille i henhold til lov om eiendomsmegling § 2-5 også dekker det ansvar eiendomsmegleren har for at dokumentavgift og tinglysingsgebyr blir betalt. Dette vil også dekke de tilfellene eiendomsmegleren har tinglyst skjøte eller foretatt oppgjør uten at dokumentavgift/tinglysingsgebyr er innbetalt til foretakets klientkonto. Hva sikkerheten dekker fremgår av forskrift 20. mars 1990 nr. 177 om eiendomsmegling § 2-3 annet ledd bokstav a til k.

Departementet foreslår at forskriften § 2-3 bokstav k endres til bokstav l, og at en bestemmelse som presiserer at også tinglysingsmyndighetenes krav er sikret under eiendomsmeglingsforetakets sikkerhetsstillelse, tas inn under bokstav k.

4.3 Berettiget til avgiftsreduksjon

Etter dokumentavgiftsforskriften § 2-6 er erververen av grunnbokshjemmelen i forhold til avgiftsmyndigheten berettiget til eventuell avgiftsrefusjon. Departementet foreslår at bestemmelsen videreføres, men da som nytt tredje ledd i dokumentavgiftsloven § 6.

4.4 Forfall m.m.

Etter dokumentavgiftsforskriften § 2-8 skal dokumentavgiften betales på forskudd. Kan beløpet ikke fastsettes på forhånd, skal det innbetales et så stort forskudd som vedkommende tjenestemann finner tilstrekkelig.

Bestemmelsen om betaling i dokumentavgiftsforskriften § 2-8 foreslås flyttet til forskriften § 2-6.

Det materielle innholdet i dokumentavgiftsforskriften § 2-8 foreslås videreført der hvor tinglysingen hører under en eller flere registerførere under tingretten. Dette innebærer at avgiften fortsatt skal betales forskuddsvis, det vil si før dokumentet kan tinglyses. De avgiftspliktige må selv sørge for beregning og innbetaling av avgiften. Ved manglende betaling eller for lite innbetalt avgift, vil tinglysing bli nektet. Avgiftsplikten i disse tilfellene vil være betinget av at avgiften faktisk betales.

Nye regler om forfall for dokumentavgiften aktualiseres derfor kun ved betaling av dokumentavgift hos Statens kartverk. Når avgiftsplikten inntreer, vil krav med angivelse av betalingsfrist bli sendt til den av de avgiftspliktige som har begjært dokumentet (skjøtet) tinglyst.

For å begrense statens likviditetstap ved overgangen til en etterskuddsordning, er det sentralt at forfall settes så tidlig som mulig etter tinglysingen. I utkastet til dokumentavgiftsforskriften § 2-6 nytt annet ledd har departementet foreløpig foreslått at forfall settes til 14 dager, regnet fra utsendelsen av kravene. En tilsvarende forfallsbestemmelse foreslås for tinglysingsgebyr i tinglysingsforskriften § 8 tredje ledd. Departementet vil imidlertid vurdere denne fristen nærmere, og ber i den forbindelse om høringsinstansenes eventuelle særlige merknader til mulighetene for å anvende en kortere frist for innbetalingen.

Når det gjelder utgangspunktet for beregning av forfallsfristens lengde, bemerkes at det hos Statens kartverk er lagt opp til at beregning og utsendelse av krav på dokumentavgift og tinglysingsgebyr, normalt skal skje

parallelt med behandlingen av tinglysingssaken. Et alternativt utgangspunkt for fristberegningen kan derfor være 14 dager "regnet fra tinglysingen". Vi ber om høringsinstansenes eventuelle merknader til et slikt alternativ.

4.5 Oppgjørsmåte

En utbredt betalingsmåte for skatte- og avgiftskrav er betaling via bank til innkrevingsmyndighetenes konto. En generell adgang for debitor til å foreta oppgjør av et pengekrav på denne måten følger av lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) § 38 første ledd. Det kan imidlertid være behov for å gi særlige regler for hvordan oppgjør skal skje via bank. Dette kan være knyttet opp mot behov for bruk av særskilt blankett for enkelte krav, bruk av KID ved elektronisk overføring via bank m.m.

Departementet har derfor foreslått at det i dokumentavgiftsloven § 2 ny bokstav f, inntas en bestemmelse om at departementet kan gi regler om innbetalingsordningen og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

4.6 Tvangsinnkreving

Finansdepartementet foreslår at Statens innkrevingsentral (SI) gis særnamsmannskompetanse til bruk ved innfordring av ubetalt dokumentavgift og tinglysingsgebyr. SI har gode systemer for tvangsinnkreving og har allerede særnamsmannskompetanse for en rekke typer krav som de innkrever for det offentlige. Etter Finansdepartementets oppfatning vil det være effektivt og kostnadsbesparende å gi SI særnamsmannskompetanse i forhold til å benytte de alminnelige namsmenn. Forslaget om å gi SI namsmyndighet innebærer at Statens kartverk vil kunne benytte SI som namsmann og at SI der de innkrever dokumentavgift og tinglysingsgebyr slipper å gå veien om de alminnelige namsmenn. Det

foreslås derfor at SI gis namsmyndighet for dokumentavgift og tinglysningsgebyrene. Lovhjemlene foreslås tatt inn i dokumentavgiftsloven § 5 nytt tredje ledd og rettsgebyrloven § 3 fjerde ledd.

Forslaget om å gi SI særnamsmannskompetanse vil omfatte krav på dokumentavgift uavhengig av om kravet oppstår ved tinglysning hos Statens kartverk, eller ved tinglysning hos tingrettene. For tingrettene innebærer dette at SI kan innkreve dokumentavgiftskrav som følge av etterberegning etter dokumentavgiftsforskriften § 2-5.

5. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER AV OMLEGGING TIL ETTERSKUDDSVIS BETALING

5.1 Provenymessige konsekvenser

Det antas at omleggingen fra forskuddsvis til etterskuddsvis betaling av dokumentavgiften og tinglysningsgebyrene som er skissert ovenfor, ikke vil gi betydelig provenytnap på grunn av manglende innbetaling. Som følge av at dokumentavgiften og tinglysningsgebyrene betales etterskuddsvis vil det imidlertid bli et rentetap. I omleggingsfasen vil det føre til en forskyving av tidspunktet inntektene regnskapsføres i statsregnskapet. I og med at etterskuddsvis betaling bare skal gjelde for tinglysningsbaser som er overført til Statens kartverk, vil rentetapet og forskyving av bokførte inntekter skje gradvis. Forutsatt forfallsfrist på 14 dager, at provenyet for avgiften er 3,65 mrd. kroner og med en rentesats på 5 pst. per år, er det beregnet et rentetap på 7 mill. kroner per år for dokumentavgiften når overgangsperioden er over (2008). Rentetapet i 2005 er anslått til 2 mill. kroner, og konsekvenser for bokførte inntekter i 2005 er anslått til 40 mill. kroner. Samlede konsekvenser

for provenyet for 2005 for dokumentavgiften kan anslås til om lag 42 mill. kroner. De provenymessige konsekvenser for tinglysingsgebyret i 2005 vil bli på ca 9,75 mill. kroner som følge av forskyvninger av bokførte inntekter og ca. 0,5 mill. kroner i tapte renteinntekter.

5.2 Administrative konsekvenser

Det er foreløpig ikke tatt stilling til hvorvidt det er SI eller Statens kartverk som skal være ansvarlig for utstedelse av faktura og purring, men det er forutsatt at Statens innkrevingsentral skal ha særnamskompetanse til innfordring av misligholdte krav.

Uavhengig av valg av innkrevingsmyndighet vil omleggingen til etterskuddsvis betaling medføre engangskostnader og økte driftskostnader for den ansvarlige innkrever. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til hvor store kostnadene vil bli som følge av omleggingen. Driftskostnadene knyttet til innkrevingen vil være bestemt av flere forhold. Det gjelder blant annet kravmengde, hvor stor andel av kravene som kan samfaktureres, og hvor stor andel av brukerne som velger å ta i bruk elektroniske betalingsmåter fremfor å få tilsendt papirfaktura. Engangskostnadene vil hovedsakelig være knyttet til tekniske tilpasninger.

6. IKRAFTTREDELSE

Forslag til regelendringer omtalt ovenfor under punkt 4 forelås å tre i kraft fra og med 1. januar 2005.

Forslag
til lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59
om dokumentavgift

I lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 2 ny bokstav f skal lyde:

- f. innbetalingsordningen og bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.*

§ 5 nytt tredje ledd skal lyde:

Når Statens Innkrevingsentral er pålagt å innkreve avgift og tilleggsavgift, kan den inndrive kravet ved trekk i lønn og lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsentralen kan også inndrive kravene ved å stifte utleggspant for kravet dersom panterett kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretning kan holdes på Innkrevingsentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

§ 6 skal lyde:

Avgiftsplikten inntreer ved tinglysingen av dokumentet.

Erververen av grunnbokshjemmel og megler som bistår med oppgaver som nevnt i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 3-9 første ledd nr 1-4, er i forhold til avgiftsmyndigheten ansvarlig for at riktig avgift og renter blir betalt. Det samme gjelder den som på vegne av grunnbokserververen eller

megler begjærer et dokument tinglyst. Avgiftskravet sendes først til den av de ansvarlige som har begjært dokumentet tinglyst.

Erververen av grunnbokshjemmelen er berettiget til eventuell avgiftsrefusjon.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2005.

Utkast til
forskrift om endring i forskrift 16. desember 1975
nr. 1 om dokumentavgift

Fastsatt av Finansdepartementet2004 i medhold av lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift § 2.

I forskrift 16. desember 1975 nr. 1 om dokumentavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 2-5 nytt annet ledd skal lyde:

Den som er ansvarlig for betaling av dokumentavgift etter dokumentavgiftsloven § 6 annet ledd er også ansvarlig for betaling av etterberegnet dokumentavgift. Ansvar for etterberegnet avgift for den som på vegne av erververen av grunnbokshjemmelen eller megler har begjært et dokument tinglyst, er likevel begrenset til de tilfeller hvor vedkommende visste eller burde visst at opplysningene for fastsettelsen av avgiften var mangelfulle eller feilaktige.

§ 2-6 skal lyde:

§ 2-6 *Betaling*

Avgiften betales på forskudd hvis tinglysingen hører under registerførere under tingretten. Kan beløpet ikke fastsettes på forhånd, innbetales et så stort forskudd som vedkommende tjenestemann finner tilstrekkelig.

Er Statens kartverk registerfører, forfaller avgiften til betaling 14 dager regnet fra utsendelsen av kravet.

§ 2-8 skal oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2005.

Forslag
til lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86
om rettsgebyr

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

I

§ 2 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Ved tinglysing i fast eiendom er megler som bistår med oppgaver som nevnt i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 3-9 første ledd nr. 1-4, også ansvarlig for gebyret uavhengig av om megler har begjært forretningen.

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Når Statens Innkrevingsssentral er pålagt å innkreve krav på betaling av gebyrer for tinglysing under Statens kartverk, kan den inndrive kravet ved trekk i lønn eller lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7.

Innkrevingsssentrale kan også inndrive kravet ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved en underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretning kan holdes på Innkrevingsssentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

§ 3 femte ledd skal lyde:

Bestemmelsen i § 2 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2005

Utkast

til forskrift om endring i forskrift 3. november 1995

nr. 875 om tinglysing

Fastsatt av Justisdepartementet xx.xx.2004 i medhold av tinglysingsloven § 38 og rettsgebyrloven § 3.

I

I forskrift 3. november 1995 nr. 875 om tinglysing gjøres følgende endringer:

§ 8 annet ledd skal lyde:

Dokumentavgift og rettsgebyr for tinglysing betales på forskudd hvis tinglysingen hører under en eller flere registerførere under tingretten.

§ 8 tredje ledd skal lyde:

Dokumentavgift og rettsgebyr for tinglysing betales på etterskudd hvis tinglysingen hører under en eller flere registerførere under Statens kartverk. Kravet sendes den som har begjært tinglysingsforretningen. Kravet forfaller til betaling innen 14 dager regnet fra utsendelsen av kravet.

§ 8 fjerde ledd oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2005

Forslag
til lov om endring i lov 16. juni 1989 nr. 53 om
eiendomsmegling

I lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling gjøres følgende endring:

I

§ 3-9 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Megler som bistår med oppgaver som nevnt i første ledd nr. 1-4 er etter lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift og lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr, ansvarlig for at avgifter og gebyrer knyttet til tinglysing av skjøte m.v. blir betalt.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2005

Utkast til
forskrift om endring i forskrift 20. mars 1990 nr.
177 om eiendomsmegling

Fastsatt av Finansdepartementet2004 i medhold av lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 2-5.

I forskrift 20. mars 1990 nr. 177 om eiendomsmegling gjøres følgende endringer:

I

§ 2-3 annet ledd bokstav k og l skal lyde:

Som ledd i eiendomsmegling anses mottakelse, skriving og gjennomføring av oppdrag, herunder:

- k) ansvar for at avgifter og gebyrer knyttet til tinglysing blir betalt,*
- l) annen virksomhet som faller inn under lov om eiendomsmegling.*

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2005.